

KANDI KLÁRI

Hölgy-élczlap

s a társadalmi női emancipatio közlönye.

Előfizetési ára:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Megjelenik havonként egyszer,
nagy iven, tömött tartalommal.

Felelős szerkesztő s kiadó
tulajdonos:

BÁTORFI LAJOS.

A lap

szellemi- és anyagi részét illető küldemények bérmentesen a szerkesztőhez,
NAGY-KANIZSÁRA,
intézendők.

A költészethez.

Hol örök tanyád, te bűvésze a szívnek?
Hol termő helyed, hol délibáb világod,
Hogy, kit szem nem lát- és semmi föl nem foghat,
Az emberi észet oly bámulón kormányzod?
S mi vagy te, – tán bolygó szelleme egy holtnak?
Vagy láthatlan élő, vagy mi lehetsz, oh mond?!
Hol te élsz: egy dicső tündérhon épül föl,
S hol nem vagy, az elme mindent halomra ront;
Hol te élsz: angyali arcokat fest az ész,
Liget zöldel, virág fakad a szirt fején, —
A dölczeg sziklavárt a szellő tartja csak,
Tündöklő nap süt a képzelet éjjelén, —
A csermely habfodra gyémánton csörg alá,
Egy nagy mindenség kel ki a semmiségből,
Aranyaknát nyit meg a föld rideg keble,
S édes dallam zeng föl borzalmas mélyéből;
Hol te élsz: szerelem gyújtja meg fáklyáját,
Kebelre hő kebel, ajakra ajk tapad,
Édes öröm-mámor ringatja a lelket —
S mindezt te teremtéd, te vezérled, magad.

Szívvilág-alkotó csodás, mesés szellem,
Fényözönben uszó képzelet világa,
Földi drága kincsem, üdvöm, boldogságom
Túlvilági fényes jelképe, virága:
S téged ne kellene imádvá szeretnem,
Ki még föntartója vagy napomnak, — téged?...
Ah örökké áldott, siriglan magasztalt
Légy általam édes, mennyei költészet!

ANTÓNIA.

Nőiség.

(Mutatvány Lakatos Sándor tánczkönyvéből).

Wahre Königin ist nur des Weibes weibliche
Schönheit.

Schiller.

Szépek vagytok, oh nők, mint az oázok
ifju pálmái, hajnaló éveitekben csodaszép
bimbók a emberiség dús növényzetén! —
Egy pillantásért arcotokra, elfelejtünk hosz-
szu kinok emlékezetét; visszatérünk a sirok-
tól a remény zöld ágaihoz, az élet nehéz
küzdemeire; — a fenyegető szirttől nem,
nem remegve, a lemlót óriás erővel felfogva,
lépdelünk tátongó mélységek között, és izza-
dunk elláthatlan puszták sivatagjain, hol nem
zöldül bokor a pihenőnek, nem fakad forrás
a szomjuzónak, hol a homok éget, a lég fojt,
a sirocco öl, hol a puszták szívtelem leánya,
a csalfa délibáb üzi kegyetlen játékát, hogy
a vándort tantaluszkinna ölje meg, majd
ezüstitavú kerteken, majd tengerbe fürdő pa-
loták tornyain lebegtetvén tündérszárnyait. —
Mindezt, nők, egy pillantástokért!

Jók is vagytok, ti nők, mint az imád-
kozó gyermek; szívetek hamar nyílik, mint
a virág: olvadékony a részvétben, gyulékony
a szerelemben s viaszként hajlékony az enge-
delmesség felé.

De legdicsőbb korona fejeteken oh nők,
a nőiség, melyben a jóság, szenteség, szemé-
rem s az ég minden erénye egy drága gyöngy-
ben egyesülnek. — Mig teljes idomzattok ré-
szegítő bája felforralja a vért, mig jóságatok
angyala szívetekhez lánczol: addig nőiségtek
hatalma isteniti szellemünket, pogányból ke-
resztény, vadból szelid emberekké teremt;
menyei tüze nemes lánggra gyújt a szép és
jó iránt; jutalma, melyet nyújt, nem muló

kéj kábitó pohara, de fenséges és tisztaérzelem; — szóval kedvesim, a nőiség valódi királynő, mely uralkodik és üdvezit!

A hold a csillagnak fényében, a nyárnak kalászaiban: úgy nektek a nőiségben van legfőbb ékességtek, a nőiség az ég leánya, a föld fia csak homályos képet alkothat, de azért halgassatok a dalnokra; mert gyakran a dal a szivetekhez vágy, mint az első szerelmes reszkető ifju ajkairól.

A rózsá illatlehelve csókolja a tavaszt,
A fülmile megdalolja a szürkületet.
A nap életmelengetve öleli világkedvesit,
És a liljom szüz keblébe beszáll a tavasz titkos himpora.
Ez a nőiség!

Ha a tavasz eljő, az isten nagy gondolatja megtestesül egy másodszerű teremtésben: s az élet maga kizöldül és virágozik. A természet ekkor egy ifju szende mátká; völegénye az életcsirázató ifju tavasznap. Midőn a tél hava könyezve bujdosni indul a mező sápadt ölén, téli butól halavány arczzal előlép a bádjadt ara gyászkarájából és szerelemittasan tárja ki karjait a közelgő völegény felé.

Ez a nőiség!

Midőn a hajnal aranyvesszejével a keleti ormokra hág, hogy sötétség denevéreit az alvó természet kebeléről elriasztva lassanként kibontja keblét mindenik virág, s mért félne a virág a nap szerelmétől, ha denevérek nincsenek? — Akkor megered az anyaföld könyje és a virágok nyitott kelyhére ül, s mikorra az első napsugár kivillan, a föld egy nagy rubinkorona lesz. — És mért ne sirna a föld örömkönyűt, hisz a nap azért jő, hogy lecsókolja azt?

Ez a nőiség!

S ti csodálkoztok, kedvesim? Higyjétek el, a nőiség rózsáillat, fülmiledallam, napmeleg, felső liljom szüz pora!

Az asszony nőiség nélkül illattalan rózsá, dalvesztett csattogány, hideg napsugár és kirabolt liljomkebel.

A nőiség isten egyháza, melynek oltárkeresztjén az önmegtágadás drága szentsége függ, melyben áldozó pap a tiszta sziv, oltár az anyaérzelem, és hol az áldozat szent himnuszok zengedezése közt nyujtatik istennek az emberi nem titkos léteért.

A nőiség szent madonnakép, melyhez a háznép üdvezülni jár; nélküle csak száraz

dajka az asszony, s a családi élet csak olajtalan festemény.

A nőiség tenger, mely mélyébe rejti gyémántjait, s hullámain a nemtelen hajót tör, és összezúzva, partra vettetik — melynek kifogyhatatlan kincsei a hűség, édes dalt zugó s sziklákat ölelő habjai a szerelem, meszszeágazó koralljai az anyaszeretet, melyek keblében végre szigetté nőnek, gyöngykagylói a háziasság tiszta jelképei, végetlen tükörében a nőméltóság képe ragyog, melyen a cikázó villám semmivé lesz, s az égető napsugár megtörik.

A nőiség kisdud növény, mely felnő, virágzik és elhervad a százados tölgy tövében mig élt, táplálta az erdő méheket, s az óriástölgynek ékessége volt; megholt a virág: az erős tölgynek ága szárad és hull.

A nőiség havasirózsá, mely a magasbar szabadon tenyész, s mely illatát a völgybe szórja le, csak hogy életét el ne vedd, tépd le sziklaágyáról: honfájdalomban hervad el.

A nőiség fénylő csillag az ég kék mezén, mely a felhők fölött és egyiránt ragyog és sohasem lesz hűtlen istenéhez.

A nőiség azon varázshatalom, mely a világ kormányán ül, nem, mint a mesék kéjistenasszonyi, de mint a keresztény világ szelid nemtője, melyben az emberiség üdvezül.

Oh mi bájoszép e szüz menyasszony! Derült homlokán az ég szerelme ül, mint rezgő delibáb ezüst tengere, és fésző bimbók bársonyfodrai fűrtözik szép fejét, szemei kékkek, mint az ég; átlátszó, mint völgyben az ér, és a mennyország van bennök leírva! És mily egyszerű a menyegző-ruba, mely körülfolyja deli tagjait! csak ittott tűnik fel egy kisdud gyöngyvirág, vagy szagos ibolya selyemszőnyegén.

Ilyen ő, midőn eljő az élet májusa, a menyegzőre lejő — az isten, hogy nőül adja mátkáját a napnak a világ templomában. — Egy lángoló csók a nap — jegygyűrűje, a szeretet égő rubinjával, melytől a szemérmes szüz arca elpirül és koronát tesz fejére — istenkegyelem, hogy anyává avassa őt.

És elfoly öröm közt sok szép tavasznap; a halvány mátká egyre virulóbb nő leszen, mig nem eljönnek az anyaiság ünnepnapjai, a midőn fölékesitik bársony — és biborral, és rozsaujjai megtelnek drágakövekkel, selyemhajának dus fonadéki közt millió gyémánt lángja tündököl.

És e kövek becsesebbek minden drágakőnél, drágábbak minden aranynál, és e bi-

borok ékesebbek minden királyi bibornál,
mert ezek az anyának saját gyermeki!

Ez a nőiség.

Midőn az áldozó nap bucsusugárai a rózsafelhők halmain megtörve még egyszer megcsókolják a földet, és az alkonyat szele meg-ingatja a falombokat, hol hűs levelek vánkósán leveli béka brekegi énekét, a páros madárka puha fészkére ül, míg lent az alacsony bokrokon egekig harsogtatja énekét a bátor fülmile.

Oh be szép ilyenkor a lepihenő természet esti játéka! Én úgy képzelem a fülmilét, mint művészpapját az állat világnak. Midőn az ő egyszerű, de velőt rázó éneke megzendül, minden madár, minden állat istenéhez emelkedik, és bugva vagy csicseregve, kiki mint paralekétől telik, kíséri hatalmas szózatát. Vagy néha képzelem, hogy a sötét erdő egy felséges színház, melynek vilárai a reszkető csillagok, primadonnája a csattogány és hallgatói a vadak, melyek a mezők hullámzó vetésiből, estére kelve, az erdőbe térnek. — Nézők e házban nincsenek, mert e kis vadnép csak szelid érzelminek él; a való érzelem pedig nézetni nem hagy, de titkon üdvözüln. — Mikor az ének fölzeng, gyönyörfigyelve hallgatja mindenik állat, vagy elragadtatva varázshatalmától, kikap egyegy hangot s maga nyelvére fordítja; fák és bokrok megállanak; és mintha a szél is a fák közt elülne, vagy könnyyé olvadva esti harmatban csepegne, úgy meghatá kebelét az ének. Az anyamadár szeretve tollászsza gyöngé fiait, a másik turbékol és szeretkezik; egyik — szerelmet, másik anyaérzelmet hall a fülmile dalában.

Állítsatok a nőiségnek oltárt, kedveseim!
És gyújtsatok arra fehér viaszgyertyát a nőerény Vestamécésénél!

És himezzetek rá vánkost a szerelem igaz gyöngyeivel!

És helyezétek rá az anyaszeretet drága — evangyéliomát, melyből olvasni soha meg ne szünjete.

És áldozzatok ez oltáron hűség szentségével, és a kehelyben szivetek szeplőtlen vérével!

És ne felejtsetek soha a háziasság jószagu tömjénével füstöt gerjeszteni a nőiség szentekszentében!

Isten veletek!

Kolmár József.

A boldog találkozás.

(Román cz.)

Piros arczu szőke kis lány
Virágot szed a hegy alján;
Ahányszor lehajol érte,
Vágy, tünődés kel szívébe.

Én Istenem! így sohajt fel,
Édes kinos érzelemmel:
Hogyha álмам teljesülne,
Boldog lennék mindörökre.

Nem kívánok üst aranyat,
Amellett még szegény marad,
Aki forrón érez, eped,
Kit szerelem lángja éget.

A miért én imádkozom,
Nem ily kíncs az, kevés nagyon;
Mégis annyi üdvöt adna
Egy hűséges csók varázsa. —

Hő szivemnél nincs egyebem,
De volna bár sok mindenem;
Érted adnám azt cserébe,
Oh szerelem édessége!

Sokat gondol még utána,
Elárulja sohajtása; —
S a nagy gond még véget sem ér,
Elkészül a virágfüzér.

Megy most tovább andalogva
Forrás felé tart az utja,
Hol a bojtár hűs árny alatt
Szivrepesztőn furolyáztat.

Hangzik egy két bús dal árja,
Elhal aztán nemsokára,
Hejh! mert a jó bojtár-legény
A többit úgy sirja szegény.

Oly fájón megpanaszkodik,
Elhat a gyász temetőig.
Ott pihen szép Iluskája, —
És ő nagyon, nagyon árva.

Megérti a szellő, madár,
Róla susog, énekel már;
S két szeméből a leányka
A baját is kitalálja. —

S szól: magam is árván vagyok,
De nem leszünk immár azok;
Szavához egy pillanat még —
Egymást hiven átölelek.

E koszorut mond azután —
Jer, hagyjuk ott Ilus sirján,
S mához épen esztendőre
Tűzők mást a menyegzőre.

Hajgató Sándor.

Miképen lettem én szerelmes?

(Még egy epizód életemből.)

A nap fáradalmi után kényelmesen nyújtóztam ki ágyamban, rágyújtottam hosszú csibukomra, s büszke önelégültséggel elmerengtem a török dohány illatos füstjén!

A természet elvetette már fehér köpönyegét, és friss zöldbe burkolódzott, egy-egy az eresz alá visszajövő fecsképar hirdette, hogy jön a tavasz. —

Ott égett mellettem a gyertya, s gondolataimnak némi irányt akarva adni elővettem Petőfi költeményeit és lapozgattam bennök.

A könyvet felütve ott állt előttem az a gyönyörű költemény, mely így kezdődik:

Szűdő poéták, bikficzek
Ugyan ne csiripeljete sat.

Oh ily hiven költeni, s oly melegen szeretni nem tudott senkisé. —

Szívem még akkor szabad volt. — A szemtüzek melege lángra nem gyujta még, s megvallom fogalmam oly kevés volt még akkor a szerelemről, mint valami tizennégy éves leánykának.

De alig olvastam végig a mély érzellemmel és szent tüzzel irt költeményt ajtómon roppant kopogás hallatszik. Kérdésemre hangos kacajban tört ki néhány jó barát.

Beeresztettem őket.

— Te már ágyban?

— Mi a manó mikor más ember még csak toilettet csinál!

— Talán valami alvószert vettél be!?

Ilyféle felkiáltásokkal törtek be szobámba, de még nagyobb lett ámulatom, mikor őket rendre vizsgálva tapasztalám, hogy mind anynyian tökéletes báli öltözetben voltak, mintha csak valami császárfürdői bálba készültek volna. —

— Mivel szolgálhatok? kérdém tőlök — ti ugyan szépen kicsiptetek egy sörivásra, mert tudom oda készültök, s csak engem akarván boszantani, törtetek be ily dühösen hozzám. —

— Fele sem igaz — szólt Pali, egyik kedves barátom és igen szeretetre méltó gyerek — fele sem igaz, ma felhagysz alvási szándékkal és bucsút vészesz Morpheustól, és velünk jösz. —

— Nem megyek ez egyszer, mondám, s készültem az ágyat újra birtokomba venni.

— Nem jösz? mondá nevetve Sándor, — tudod-e hogy egy gyönyörű nőkoszorútól vagyunk ide utalva, s hogy nélküled vissza mennünk nem szabad? Tudod-e, hogy oly nők is vannak ott, kiket még nem ismersz, — jönöd kell minden áron.

— Luddá akartok tenni vagy mit? kérdém — tegyetek mást bolonddá, énvelem bizony nem tréfáltok, hol is volna ma táncz, s ily későn, hiszen még nyolcz óraker hire sem volt, hallottam volna valamit felőle.

— Ne tréfálj, mondá a harmadik, ki eddig egy szót sem szólt. Becsület-szavamra mondom, hogy multságunkat élvezve, mindenünknek egyenkint fogsz köszönetet szavazni, de ne késsél, az idő mulik, most már tíz óra.

— Eh! hagyjatok engem, én nem mulatok ma, minék is háborgattok.

— Marci te — tudod e hogy nélküled vissza nem megyünk, mond újra Pali, s ha másképp nem, erőszakkal öltöztetünk fel, hárman vagyunk egy ellen. —

— Jól van, — viszonzám — láttam hogy nem szabadulhatok — de ha fel nem találom magamat, fél óra múlva ismét itthon kereshettek, — Jer, jer, mondák mindhárman, a nők várnak bennünket, a cigányok meg mindent megesznek, ha dolguk nincs.

Nolens-volens, toilettet kelle csinálnom, egyébiránt 20 percz alatt talpon voltam, annál is inkább, mert a három pajtás komornaként szolgált, s el nem titkolható örömmel dicsérték hősiességeimet, áldozatkészségemet, egyszersmind biztatván hogy a meglepetés reám nézve érdeklél birand. —

Petőfi költeményeit jobb időkre ismét a szekrénybe helyezvén, a gyertyát kioltottam, s mentünk.

Még mindig azt gondolám, hogy valami capitális csinyban török fejüket.

Künn gyönyörű szép csillagos este volt, kerestem az égen az én csillagomat is, mert hallám, még dajkám mesélte, hogy minden embernek van csillaga az égen, — de tudhatám-e, hihettem-e volna, hogy még ugyanazon estén egy helyett kettőt, s azt nem az égen, hanem egy kedves kis leány ragyogó szemeiben találandom fel.

Az utcák csendesek voltak már, csak itt-ott lehetett egy hazafelé botorkáló emberrel találkozni, ki a hold kifli-alaku negyedét talán az általa eltört boros kancsó fülének nézte.

A kíváncsiság egyre bántott, végre élénk zaj és zeneszó hallatszott ki egy házból.

— Hallod, Marcsi?

— Hallom.

— A zenészek téged üdvözölnek, — az indusok láthatatlan szelleme megsúgta közelségedet a barna legényeknek.

— Ugyan ne tréfálgj!

— No hát akkor forduljunk be!

Egy ház küszöbét léptük át, a hol én addig csak kétszer vagy háromszor voltam.

Az ablakok tökéletesen ki voltak világítva, a mulatság — mint tapasztalám — élénken folyt.

Kedélyes nevetés és hangos cigány-tuss üdvözölt beléptünkör.

A derék háziasszony kedélyes szivességgel fogadott, s mondá, hogy az egész dolog rögtönözve jött.

Volt ott több ismerősöm is, s így csakhamar fesztelenül, kedélyesen ment a társalgás.

Ez alkalomkor egy kedves kis leánykának mutattak be, kit több havi otlétem alatt eddig megismerni szerencsém nem volt.

Minél többet néztem annak a kedves kis leánykának szeméibe, annál jobban hálózta körül szivemet egy ismeretlen érzélem, — s mikor táncz közben keblét keblemen érzém dobogni, reszkettem az ébredő szerelem édeni lehéllete alatt, — s nem tudtam, mi történt velem, s nem tudtam, miért keresem mindig csak az ő szeméit, miért függ tekintetem oly édes-boldogan csak az ő őzkarcsu termetén, az ő szende gyermekded arcán, nem tudtam, miért reszket kezem annyira, ha tánczra hívá őt, kezemet nyujtom neki — s eszembe jutott Petőfi verse:

Süldő poeták, bikficzek,

Ugyan ne csiripeljeteK.

Képzelheted, szép olvasónő, hogy nem siettem haza, s mikor szüreteltünk, oda ültem Hermina és anyja mellé, s beszéltem anyjával és néztem Hermina szeméit, s beszélünk, mindenről és sokféléről, s mikor aztán mégis kifogytunk az időből, megkértem anyját, — hogy engedje meg, miszerint őt és kedves leányát hazakisérjem.

Hazakisértem!

Megengedték, hogy látogassam meg.

Én pedig lefeküdtem, de utolsó gondolatom — Hermina két csillaga volt.

Dajkám nem hazudott.

Szivem átalakuláson ment keresztül, egy kép vésődött bele, hosszú időre, kiirthatlanul.

Hermina szép volt, igen szép, — lelkét is megismerém, az is nemes és romlatlan volt.

Nem volt egyike azon hölgyeknek, kik saját szendességök árán, szépségök és kellemök rovására üzik a coquetteriát.

Sem egyike azoknak, kik túlerényeseknek látszani akarva, ahelyett, hogy vonzanának, csak eltaszítanak maguktól.

Ő szépen egysíté a női kellemet a női felsőbbsséggel, s én oly napokat éltem, szeretve és szerettetve, melyek örökre emlékezetessé teszik életem azon szakát, — melyben szivemet a legnemesebb és legnemesítőbb szenvedély tüze hevité.

Ha Herminát egy napig nem láthatám, betegnek érzém magam.

Elmentem hozzájuk, gyakran elmentem.

Közelében oly jól érzém magamat, oly boldog voltam.

Muntha más légkörben élt volna ő, mely reám nézve is üditőbb hatással volt, mint a közönséges.

Hermina egy-egy mosolya fölött lélektani dissertatiókat lehetett volna tartani.

S ha jól emlékszem, akkori időben kezdtem már valamit írni a fölött: Hányféle a női mosoly? S én úgy hiszem, ez nem a legérdektelenebb kérdés.

Még a természet is pompásabbnak, szebbnek tetszett most előttem, mint azelőtt. — Szivem, kedélyem pelyhesedni kezdett.

Mikor künn voltam a szabadban, — a gyengéden lengő szél az ő nevét súgta meg a fák lombjának; s mikor fölnéztem az égre, azok a tiszta fehér bárány-felhők Hermina alakját öltötték magukra.

S mikor mellette ültem s ő gyengéden vállamra hajolva, fülembé sugá: „Szeretlek!” — Akkor Napoleon dicsőségét kicsinylettem volna boldogságom ellenében.

S mikor haragudott reám, vagy legalább színlelé, hogy haragszik, s társaságban vagy másutt kevesebb figyelemmel viseltetett irántam, akkor ezen kin mardosá lelkemet, s akkor mikor senki sem látott, sirtam, mint gyermek; s mikor őt ujjal meglátogatva, azzal a véghetetlen bájos megragadó mosolyával fogadott s egy könyvben lapozgatva, semmit sem szólva egy helyre mutatott, hol

ez állt: „mégis szeretlek!“ akkor kimondhatlan édes érzélem vonult kebelembe, a bú felhőit szétűzte a mosoly, mely ragyogó napként törte át magát rajtuk, a mardosó kint, édeni kéjjé változtatá az újabb vallomás, — mely szívemnek kimondhatatlanul jól esett.

Mikor gyakorta bodogságomon elmerengtem, s szívem minden dobbanása egy önhangzatos imába olvadt, melynek refrainje az volt, bár e boldogság örökké tartana, de lelkem szemei előtt a rideg valóság hideg torzképe állott, akkor a kétely ördöge üzte játékát velem, addig — mig két csillagomat nem láttam, melyek kételyem sötét éjszakáját ragyogó fényükkel eláraszták.

És most?!

Romokat látok magam körül, romokat szívemben, melyeket itt-ott már a moh is kezd belepni, — de feledni mégsem tudok.

Szerelmem emlékeinek egyes szálait egy füzérré szedve, édesen esik az emlékek illatját szívnom, — s emlékembe visszahíván az aranysegélyezte mult ábrándjait, sohajtva kérdezem, miért nem lett ez álomból — valóság? — mert feledni nem tudok.

Hol vannak azon helyek, ama lugos, azon szoba, melyeket ő női kellem legfensőbb varázsával szentesített meg, hadd lássalak még egyszer benneteket, talán mosolygó arcza ott lesz velem, talán kellemének varázsa körülveendő ott — feledni nem tudok.

Szerelme emlékeül egy gyűrűt kaptam, szöghajának egy fürtjét, és egy lánczot, ezek talizmánaim voltak, azt mondá: hű leszek hozzád örökre, — s hűségemben csak akkor kételkedhetel, ha e kicsi gyűrű, melynek köve az állandóság jelképe, önmagától fog széjjeltörni.

Mi elváltunk egymástól, de Hermina levelei a szerelem és hűséges mindmegannyi tanui voltak. Két évvel elváltunk után, egyéjjel igen rossz álmom volt, s mikor felébredék oly fáradtnak érzém magamat, mintha az alvilág minden daemonával verekedtem volna. Első gondolatom a gyűrűre irányult, — a gyűrű széjjel volt törve. Szörnyü valóság!

S mikor reményem egyes szálait elhordta a tapasztalás szele, csak könnyelt szemekkel nézhettem a gyűrűre, — de feledni nem tudtam.

Igy lettem én szerelmes. — A gyűrű történetét, ha szívesen veszed, bájos olvasónő, máskor mondok el.

Ablakom előtt most is susogja a szél a fák lombjának:

Süldő poeták, bikficzek,
Ugyan ne csiripeljetek stb.

HOFFMANN MÓR.

Pár szó.

Karjain ki horda egykor
Férfi! nem nő volt-e dajkád?
A kinek vágytelve szívtad
Lelke vérét, édes ajkát?
Nemde mindezt elfeledted
S jóltevőd ellen kelél fel,
Derült arcát hogy buba vidd
És örömeit tépd szélylyel
Igy kigyó vagy, — de szülőjét
Halni az se ohajtja még.

Könyje nem hat fel szivedhez,
De mint hatna ahhoz, mi nincs?
Léte mitsem érdekel, mert
Egyedüli vágyad a kincs.
Aldozatnak szántad ötet
Prédául gögöd- s dölyfödnek.
Rá nem nézesz tán akkor sem
Ha egére vészek törnek.
Ismerd meg csak ötet s magad
S szivedben más érzés fakad.

JENŐKE.

A sziv.

Ide milliók szívemre!
Im egy csók egész világnak!
Testvérek! ott fenn — szeretve
Lenni kell egy jó atyának.

Jó kedve lehetett a nagy költőnek, midőn ily szeretetre és ölelésre méltónak találta ezt a vén, bűnös világot!

De ilyen az emberi sziv, — ha az anya-természet érzeményeinek egy vagy más ne-

méből sokat talált csordítani abba, nem tud hová lenni vele, míg vagy kiüríti, vagy kiseri, — vagy kilihegi, vagy kitombolja.

Mennyi bajunk van szívünkkel, amíg dobog, tudja, akinek szive van. Az égboltozata nincs annyi változásnak alávetve, mint kedélyünk kis világa szívünkben. Egy szó, egy gondolat, egy pillanat — s földerül vagy elborul szívünk ege. Oly gyöngye, és mégis oly zsarnokilag uralkodik mi rajtunk. Vágyaival és szeszélyeivel meghajtja eszünket és akaratainkat, — engedelmességre — int, ha ellenkezünk — kényszerít.

Jó ember az, a kinek szelid, mivel és igaz szive van, de azért még nem boldog, mert a világ az ily szívet leginkább tudja keseríteni. Sokkal boldogabb az érzéketlen és keményszívű ember, mert ha örömei nem is oly édesek, mint amannak, de fájdalomi sem oly kinosak.

Rosz ember az, kinek nyomorult szive mások kinain örülni, keservein gyönyörködni tud. Van ily vad keblü teremtmény elég, ki aszerint, a mint befolyása, hatásköre terjed, gyötri embertársait.

Caligula nem azért kívánt egy nyakat a római népnek, hogy átölelje, de hogy lecsapja. — Kár volt királynak lennie. Kisebb embereknek szerényebb óhajításai vannak.

Ide milliók szivemre!
Egy nyakat egész világnak!
Kéjesen nézem — leverve,
Ha nincs kedve vonni jármat.

Lehet, aránylag több a jó, mint a rossz sziv, de még sem merném meghiteltetni a történelmet, — félnék, hogy az emberiség gyalázatára ütne ki a válasz. Igaz, meglehet, hogy sok sziv több jót teendett, ha módja lett volna benne, de az is igaz, hogy sok még több rosszat, ha alkalmá és hatalma leendett hozzá.

Szinlelés a szívet ki nem pótolhatja, csak annyit használ neki, mint füstök az arcnak — csalhat vele.

Vannak üres keblü mindkét nembeli testvéreink is, kikről azt hiszi az érzelmes világ, hogy a természet kifeledte belőlük a szívet, pedig ez a vérhajtó gép szükséges minden emberi kebel kitömésére.

A nyugtalanság minden szívvél közös. Csak egy menhelye van, hol örökre nyugton maradhat s ép ez okoz neki legtöbb nyugtalanságot, mert ez — ne tessék megszeppenni — a sir. Van-e a ki német temetőben járva —

kő nélkül ne tudná eme százszorosán előforduló siriratot:

Das arme Herz hieniden
Von manchem Schmerz bewegt:
Erlangt den reinen Frieden,
Nur, wo es nicht mehr schlägt.

Magyarul rövidebben lehetne elpanaszolni:

A szegény sziv boldog ott,
A hol többé nem dobog.

Sok játéka van e siralom völgyében a szívnek, de előbb-utóbb mindeniket összetöri, kidobja, mint a gyermek, ha ráunt, — vagy kinő élvezetéből, mint a kis leány bábuja czirógatásából. Fájt a szívnek, mely az élet kelyhét úgy kiürítette, virágait úgy letépte, hogy számára többé se méz, se virág nem terem. — Hová fordul ekkor? — Vagy az Istenhez, vagy a halálhoz.

A szívnek Istenre és szeretetre van szüksége, hogy kétségbe ne essék. Ezek az ő életető és üdítő elemei. — Hagyjátok meg tehát neki, — hagyjátok meg kérlek, ti durva kezű emberek, Istenét. Ne törjétek szive szentélyébe, mert ha ezt kifosztjátok — zsványabbak vagytok minden zsványnál. Ne szakítsátok el a szeretetnek azon egyetlen hurját, mely a világsalta szívet még az éggel egybeköti. Ne legyetek kegyetlenek. Miveljétek szíveteket. Szeressetek.

Egy sziv volt e világon, mely szüztiszta szeretettel égett s z e m é l y v á l o g a t á s n é l k ü l az összes emberiségért s ezt is megölte a világ. — Ő az — ott a keresztfán. Ha istenségének semmi más jelét nem adta volna, egyetlen szive elég arra, hogy Isten legyen. — Legyen jó szívetek, mint neki volt, s megbocsáttatnak minden bűneitek. Az igaz, jó sziv nem lehet bűnös, nem tud vétkezni.

Ő könyörgött legelőször ellenségeiért, kinzőiért. És mi, az ő követői? — mi átkozdunk, tönkretesszük embertársunkat egy csekély bántalomért.

Megbocsátni oly szép, de oly nehéz.

Mosolygás és kétszinkedés nem szeretet.

Halhatatlanságunk reménye — halottaitól dicsőségesen feltámadott. Így szeretnénk mi is.

Nagy Frigyes — valószínűleg győzedelmi örök dicsőségéről álmodott, — midőn nagyjait kérdezgette: „Szeretne ön halhatatlan lenni? — de hát mivel érdemlette meg azt?” Hozzá senki sem mert ily kérdést in-

tézni, mert hát köteles volt tudni, — hogy Fritz nagy és halhatatlan.

De e kérdést magunkhoz is bajos tenni. Könnyen a feleletbe sülnénk. A lélek érdemei a világra nézve nem — fényesek, de ránézve örökbecsűek.

Igazi áhítatosság a lélek maunája, — a szinlet annak megcsalása.

Mit ér elcsapni a régi vétket,
Ha ma-holnap ismét vele éltek.

Ne csaljuk meg lelünköt; ne foszszuk meg azon gyönyörétől, melyről a költő oly meleg bensőséggel énekl:

Üdvözöllek áhítatnak
Csendes égi percei,
Bennetek szívem nyugalmát,
Lelkem vigaszát leli.

Enyhül a bánatsebezte
Szív, ha áhítatra kel,
Tün a fájdalom s kitarul
Szent örömmek a kebel.

Ès a lélek istenadta
Szárnyain vigan röpül:
Áhítat röpíti menybe
Földi zaj s öröm közül.

Üdvözöllek hát ezerszer
Isten órák percei,
Melyekben a szív előre
Már a mennyet élvezi!

GYALU.

A kenyérsütés kérdéséhez.

Ugyan mihez nem szólnának még hozzá ebben a lapban? — fogja kérdeni a nyájas olvasó, ki azonban minden nyájassága mellett sem tudja megbocsátani, hogy oly kevés tekintettel vagyunk az olvasók szájizére. No ha csak épen a kell, hát beszéljünk a kenyérről; ez minden nyájas s nyájtalan olvasó szájában meg szokott fordulni. De ezt meg ki bizta az urakra? Ha valamikor eszünkbe jutna felvilágosítást kérni a kenyérsütésről, megkérdezzük feleségünket vagy szakácsnőnket, s ne vegyék rossz neven, már mi szivesebben hiszünk az olyan elmé-

letnek, melyet a gyakorlat előre jól ajánl. Az urak sütéséből nem sok kedvünk van enni; ha csakugyan értenek a sütéshez, mutassák meg azzal, hogy ne közöljenek minden sületlenséget lapjokban. S plane az asszonyok dolgába avatkozni! Nem tudják még azt, hogy amit a nők csinálnak, azt a férfiaknak sohasem szabad kérdés alá vonni?

Távol legyen tőlünk belekötölözködni akár a nők, akár a pékek foglalkozásába; még távolabb van a magyar sütőkemenczék termékei ellen panaszt emelni vagy javítást sürgetni. De a tudomány szabadságot követel magának beletekinteni bármibe; elemezésének, kutatásának, bírálatának épen úgy tárgya lehet amit eszünk, mint amit álmodunk. A természet-tudományok, főleg a vegytan eredményeinek alkalmazása kiszámíthatlan hatással volt már eddig is a gyakorlati életre. Mennyit nem várhatunk még e téren az ipar és gazdaság tárgyaitra nézve! Azon tudomány, mely elég biztossággal ki tudja mutatni, a bevett tápszer elemeiből melyik mi célra fordítatik az emberi testszervezet öconomiajában, jogosítva van a tápszerek minőségre nézve is nyilatkozni s változtatást, célszerűsítést ajánlani. Épen mert a kenyér csaknem nélkülözhetlen eledel az embereknek: érdekes meghallgatni, mit javasol annak tökéletesítésére a tudomány. Föltéve, hogy ez újítás nálunk nem mindenkor, és mindenütt volna kívánatos: még akkor is figyelmet érdemlő tudni, miként gondolkoznak, sőt tesznek is már másutt a kenyér mint tápszernek célszerűbb készítése dolgában.

Ezért nem tartottuk helyén kívülnek egy Lipcsében megjelenő ipar-gazdasági hetilap e tárgyról szóló cikkét főbb részeiben átvenni:

A kelet-poroszországi inség idején Liebig tanár egy utasítással lépett a nyilvánosság elé a kenyérsütésére nézve, mely nem is téveszté el az általános figyelem felköltését. Ha már a nagy vegyész ajánlata bármely körülmény közt elég alapul szolgálhatott arra, hogy a javasolt készítőmóddal kísérlet tétessék: az érintett inséges állapot s azon időnek sok más helyen igen érezhető nyomása még határozottabban követelte azt. Liebig ajánlatának ismertetése alkalmából már akkor ki-mondotta Dr. Hirsch: mindenekelőtt oda kell hatni, hogy ne csupán a fogyasztási üzlet, de maga a fogyasztás is reformáltassék. E szavakban rejlő mély igazság bizonykodni fog a következő közlemény nyilvánossá tételének szüksége mellett.

Az említett Liebig-féle kenyérfőzési eljárás nem talál tartós vízhangra, sőt bár akkor szinte mindenütt megkísértetett, csakhamar kiment a gyakorlatból, úgy szólván elfelejtetett. Azért helyén lesz következő rövid visszapillantás. Liebig tanár kimutatta, hogy a lisztkészítés eddigi módszerénél a korpa elválasztásával valami 10 százalékos táperő elvonatik a gabonától, s hogy a tésztakészítésnél történő erjedéssel két-három százalékos veszteség jár. Ajánlotta annál fogva a kenyérnek darált gabonából készítését, a helyett, hogy a liszt megfosztassék korpájától s az azzal járó tápanyagtól, továbbá a tésztaképződésnél előálló erjedési folyamatot bizonyos vegyszerek alkalmazásával akarta kikérülni. Ez uton ugyanazon mennyiségű gabonából 12 százalékkal több tápanyag lön megnyerve.

E bár elméletileg czáfolhatlan eljárás, mint Liebig maga bevallja, semmi gyakorlati következményt nem vonhatott maga után. Legfőképen azért, mert e kérdésnél leginkább érdekelt vagyontalan osztály legtöbb vidéken már addig is korpakenyérrel élt s hol nem volt ez az eset, nem emelkedhetett szokott életmódjának olyas megtagadására, melyszert a rendes fehér kenyér helyett feketét egyék. Amellett a tésztakészítési eljárás sem volt nehézség nélkül s végre az illető vegyszerek használata annál költségesebb volt, mivel sok helyen gyógyszerházból kellett vásárolni, melynek pedig üzleti rendéhez tartozik a magas nyereségre számítás.

Egészen másképp van a dolog azon kenyérfőzési eljárással, melyet a minap Wöhler vegy- és gyógyszerészeti folyó iratában Liebig és Kopp ajánltak. E Horsford cambridgei tanártól feltalált eljárás lényegében azon nyugszik, hogy vegyszerek hozzájárulása által visszaadassék a lisztnek azon tápanyag, mely tőle a korpa kiválasztásánál elvonatott s ugyanakkor feleslegessé tétessék az erjedési folyamat, melyet a kovász vagy élesztő hozzájárulásával szoktunk eszközölni. Az általánosan használt kenyérfőzési mód ellenében tehát itt azon tápszerbeli viszonyos nyereség czéloztatik, melyre a fentebbi eljárás törekedett; a mellett azonban ez eljárás a kenyérfőzés minden neménél alkalmazható: az érintett vegyszereket, a „sütőpor“-t, szintugy lehet a durva mint a finom, szintugy a rozs — mint a buza lisztéhez adni. Aztán ennél nincs szükség a gyakorlatilag megszokott életmód feladására a végett, hogy

az elméletileg czáfolhatlan igazság jótéteményeiben részesüljünk. Épen ebben látszik állani a találmány nagy jelentősége s a kezesség annak általánossá válhatására. Még valószínűbbé teszi ezt az új eljárás azon egyszerűsége, melyszert annak az utasítás megfigyelése után bármely avatatlannál is sikerülni kell. —

A Horsfordtól feltalált, Liebigtől javított sütőpor kétféle készletből áll, egy savból s egy alkali (lugany) porból. Az első vilsvat tartalmaz, összekötve mész- és keserűfölddel, a másik, mely Horsford szerint szénsavas szikélemből áll, Liebig szerint ezen kívül még hamhalvagból tétetik össze. Az által, hogy ez a liszt és vízzel való összedagasztáskor oly mennyiségű szénsavat fejleszt ki, amilyen szükséges a kenyér puha minőségének megadására, bátran helyettesíti a kovászt, anélkül, hogy, mit ez utóbbi, a liszt egy részének szétrombolása által hozna elő szénsavat. Ugyanakkor a sütőpor mindazon táplálásra fontos ásványi alkatrészeket megadja a kenyérnek, melyek a gabona lisztté változása-kor korpa alakjában kiválasztattak.

E sütőporral készült kenyér annál fogva jóval magasabb tápértékkel bír, mint a közönséges, nem is izlik savanyuan s könnyű emészthetőségénél fogva kitűnik. Továbbá tekintetbe jön az is, hogy a kenyépporral kezelt lisztből 12 százalékkal több kenyér nyeretik, mint a kovászszal vagy élesztővel készített lisztből. Jelesen a sütőpor több vizet köt meg a kenyérben s a kenyérsúlybeli nyereség által a sütőpor költségeinek egy része fedezve lesz.

A kenyér készítésénél következőleg jár-nak el. Vegyítik a lisztet kellő tömegű sütőporral — 100 súlyrész liszt-hez 5 súlyrész sütőpor, azaz $2\frac{1}{2}$ rész sav- s $2\frac{1}{2}$ rész alkali-por kivántatik — oly formán, hogy az utóbbi egy szita segédelmével a vékonyan kiterjesztett lisztre szórja s aztán az egészet össze-elegyíti. E vegyíték a szükséges mennyiségű hideg vízzel — 100 font lisztre valami 75 font víz — melyben már előbb 1—2 százalékos konyhasó, azon mennyiséghez képest, mely a lisztből felhasználandó, feloldatott, lehető gyorsan s úgy vegyítettik, hogy a kezdetben folyós tészta a hozzáadott lisztvegyítékkel azonnal betakartassék, nehogy a kifejlő szesz eloszolják. Nem igen hosszas dagasztás kell s a kenyér kiszakasztatik s 15 perc múlva kemenczébe vettetik.

Vagy pedig két egyenlő részre osztják a lisztet s szükségelt vizet. Egyik vízben

mely lehet forró, feloldják a savport, másiban, melynek hidegnek kell lenni, az alkaliport a konyhasóval együtt gyakori kavarással. Aztán az egyik félrészt lisztből savasvízzel, másiból alkalivízzel külön tésztát készítenek, melyeket két-három negyedóra múlva gondosan összedagasztanak. Továbbat ugy járnak el, mint fentebb mondva volt.

Liebig tulajdon vezetése s ellenőrzése mellett készítik e sütőport Mannheimban a G. C. Zimmer cég vegygyárában s Dr. Marquartnál Bonnban s egész vagy félládákban 100—50 fontjával szállítják — vámmázsáját 17 tallér s 5 ezüst garasért vagyis 25 frt. 45 krért ezüstben, beleértve a pakolási költségeket is. Kísérletül küldenek 5 font sütőport 1 tallér 5 e. grsért körülményes használati utasítással. Pontos kiszámítás szerint a sütőporral készített kenyér fontja alig egy krajczárnyival kerül többé a közönséges kenyér fontjánál. Hát ha még az amannál szükségelt sokkal kevesebb munkaerőt s nagyobb tápértéket is latba vetjük!

„Szamos“ után.

BIHARI.

A z a n g y a l.

(Anderson meséje.)

„Valahányszor jó gyermek hal meg, mindannyiszor istennek egy angyala száll le érte a földre; karjaiba veszi a holt gyermeket, kiterjeszti nagy fehér szárnyait, mindazon helyek felett elszáll vele, melyeket a gyermeki szeretet, s egy csomó virágot szed, mit az istenhez visz fel, hogy ott még szebben viruljanak, mint a földön. A jó isten mindegyik virágát szívéhez szoritja, de azt, melyet köztük legjobban szeret, megcsókolja, ez aztán hangot kap s együtt énekelhet az örök vigaságban.“

Im ezeket az istennek egy angyala beszélte, karjai közt ég felé vivén egy holt gyermeket; s a gyermek mintegy álmában hallá mindezt; s elszálltak szülőföldének mindazon helyei felett, hol a gyermek életében játszadozott, és gyönyörű kerteken mentek keresztül.

— Melyik virágot vigyük el és ültessük a mennyországba? kérde az angyal.

Egy gyönyörű, szép rózsabokor volt ott, de egy gonosz kéz eltörte szárát, úgyhogy valamennyi ága, tele félig kinyílt bimbókkal, köröskörül hervadtan, elszáradva feküdt körülötte.

— Szegény rózsabokor! — mondá a gyermek. Vedd őt magadhoz, hogy ott fenn istennél ismét virulhasson!

S az angyal felvevé a rózsabokrot és megcsókolá érte a gyermekeket, mire az félig felnyitá szemeit. Szakasztottak a dús pompavirágokból, de a megvetett vajvirágot s a vad árvácskát is magukkal vivék.

— Most már van virágunk! mondá a gyermek, s az angyal intett, de még nem szállt fel istenhez. Ej volt, egészen csendes; a nagy városban maradtak, a keskeny utcák egyikében lebegtek, hol egész rakás szalma, hamu és szemét feküdt; éppen hurezolkodás napja volt. Tányéreserepek, gipszdarabok és ócska kalapok heverték ott szerteszélylyel, mi mind nem igen kellemes látvány lehetett.

És az angyal e zagyvalék közepett egy virágcserep töredékeire mutatott, s egy abból kiesett göröngyre, melyet egy nagy száraz, elhányt mezei virág gyökerei tartottak össze.

— Ezt magunkkal viszsűk! — mondá az angyal. — Majd elbeszélem neked miért, míg tovább szállunk!

És tovább szálltak s az angyal im ezt beszélte:

— Ott lenn, a keskeny utcában, az alacsony pinczében, lakott egy szegény beteg fiú; gyermekkorától fekvő beteg volt; csak mikor legegészségesebb volt, tudott két mankón a kis szobácskában párszor fel s alá sétálgatni; mindössze is csak ennyit birt. Nyáron néhányszor a pinczegádig hatottak félóra a nap sugarai, és a mint ilyenkor a szegény fiú ott ült s a napon melegegett és vékony ujjain keresztül, melyeket areza elé tartott, látá a piros vért, ilyenkor azt mondák: „Na, ma künn volt!“ — Csak annyit ismert az erdő felséges tavaszi zöldjéből, hogy a szomszéd fia az első bükkfa-ágot neki hozá, ezt feje felett tartá, s aztán álmodá, hogy bükkfák alatt van, hol a nap süt s a madarak énekelnek. Egy tavaszi napon a szomszéd fiú mezei virágokat is hozott neki s ezek között egy történetesen gyökerestől volt; ezt tehát eserepbe ültették és közel az ágyhoz az ablakba tették. S a virág szerencsés kézzel volt ültetve: felnőtt, új ágakat hajtott és minden évben virágzott. A szegény fiúnak leggyönyörűbb kertje lett s egyetlen kincse a világon; öntözte és ápolta, és gondja volt rá, hogy minden napsugár, mely az alacsony ablakon lehatott, az utolsóig érje azt; s a virág még álmaiba is szövődött, mert hiszen ő érte virágzott az, érte illatozott és az ő szemeit gyönyörködteté; feléje fordult halálakor

is, mikor őt az ur magához vette. Egy évig volt már istennél; egy évig áll a virág elfeledve az ablakban és elszáradt, tehát hurezkodáskor kivetették az utczára a szemét közé. S ez az a virág, a szegény elszáradt virág, melyet a többivel együtt bokrétánkba tettünk, mert ez a virág több örömet szerzett, mint a királyné kertjében a leggyönyörűbb virág!

— De honnét tudod te mindezt? — kérde a gyermek, kit az angyal az ég felé vitt. —

— Tudom, — mondá az angyal, mert én magam voltam a beteg fiu, ki mankókkal járt! ismerem az én virágomat!

És a gyermek egészen felnyitá nyemeit s az angyalnak gyönyörű, vidám arczába nézett; s e pillanatban a mennyben voltak, hol öröm és vigasság volt. És az isten szívéhez szoritá a holt gyermeket, s ennek szárnyai nőttek, mint a másik angyalnak, és kézenfogva repült azzal. És valamennyi virágot szívéhez szoritá az isten; de a szegény elszáradt mezei virágot megcsókolta; s ez hangot kapott és mind az angyalokkal énekelt, kik az istent körül lebegtek, némelyek egészen közel, mások ezek körül nagy körben, mindig meszszebb, meszszebb, egész a végtelenségig; de mind egyformán boldogan. És mindnyájan énekeltek ők: kicsinyek és nagyok, a jó, áldott gyermek s szegény mezei virág, mely elszáradva feküdt ott a szemétre hányva, a hurezkodási piszok között, a keskeny setét utczában.

Sz. J.

Dalok.

VI.

Szomorúan susog

Szomorúan susog a szél,
Hogy te rózsám el nem jövé,
Nem gondolhattam ah én azt,
Hogy téged otthon mi maraszt?

Húll a fákról száraz levél,
Mérthogy hozzám hűtlen levél;
Nem tudtam, hogy már nem szeretsz,
Hogy engem ily hamar feledsz.

Hidegen néz a hold reám,
Hogy kit szeretsz? csak azt tudám,
Nem átkozlak, nem szoktam azt,
A sír ad majd nekem vigaszt!

Elhagytál már te is rózsám,
Ha nem szeretsz, ne gondolj rám,
Hitegetté, elfeledté,
Most mondod, hogy nem szeretted!

Édes ángyi *) jó éjszakát,
És majd boldog föltámadást!
Fonó lányok eloszolnak,
És a havon haza futnak

VII.

Lehullott a

Lehullott a rózsafának levele,
Isten hozzád, én elmegyek messzire,
Vándor-madár jön én velem külföldre,
Árva, mint én, nincs ki őt megkönyezze.

Élj boldogul, te hűtlen, nélkülöm,
Eszedbe jut, hogy én híven szerettem;
De már akkor nem találsz te itt engem,
Senkit sem is, ki téged így szeressen.

Legyen átkod a szerelem,
Hogy feledlek, én remélem;
Bocsássa meg a jó isten,
Hogy te hozzám valál hűtlen!

* * *

Kit elhagytak árvár, magán,
Igy panaszt a kis leány,
És az Isten megszánta őt,
S elaltatá a szenvedőt.

Teste nyugszik a sírkertben,
Lelke ott fenn van a mennyben,
Most már szerelmében boldog,
Körülveszik az angyalok.

Nem úgy leend a legénynyel,
Hűtleneket pokol nyel el;
Ott kínlódnak, ott epednek,
Mint a legbűnösebb lelkek.

VIII.

A kosár-adás.

Lányka, add nekem szivedet,
E nagy kincset, édenemet!
„Sajnálak ifju, mi nagy kár,
Hogy a szívem nem enyém már!”

„Tehát kérek, add csak kezéd,
S hidd boldoggá tész engemet!”
„Ifju, az immár nem szabad,
Kéz helyett vedd — e kosarat.”

„Lányka édes, lányka kedves,
Pénzt kérek hát, de ne neved!”
„Be kár, hogy pénzem semmi sincs,
Mi néked, ifju a fő kincs.”

*) Asszonyokat illető olyféle ősrégi népies nevezés, mint „hugám”; különben göcsej-vidéki szokásos kifejezés szerint „ángyi” — sógornőt is jelent, p. o. ángyom, sógornőm. Szerző.

És az ifju szegyenében
Most ment csak tova sebtében;
Lányka pedig így sohajtott:
„Ez is hát csak pénzt imádott?!“

PASZTRÁNNÁ JULIA.

A mulattnő szerelme.

A brazíliai mulattok közt már sok szabad ember találkozik, könnyen megkülönböztethetők a rabmulattoktól a fényüzésre és a divatos öltözésre való hajlamuk által. A legdrágább párisi toiletteket ők viselik és szembetünő módon és mennyiségben hordoznak gyémántokat, aranylánczok és gyűrűket.

A mulattok rendesen igen csinos, elegáns termetűek.

A mulatt haja fekete, vagy sötétbarna s kellemesen fürtözött, szeme élénk és szelleműs, keze s lába gyöngéd és kicsi. Modora előzékeny és ügyes.

A mulatt leányok a legnehezebb kísértéseknek a bevándorlott fehérek által vannak kitéve.

A gyönyörű testalkat s a fehér arcz viszonos csalétek. És a mulatt lány hűsége e vad szerelemben gyakran megható. Szolgálhatunk egy ily történetkével.

Egy fiatal német elpazarolt vagyona maradékával Braziliába jött, gyorsan meggazdagodni. Ezt minden bevándorolt akarja.

Senhor Edmund szép, elegáns férfiú, sötétkék szemeiben oly ellentállhatlan varázs fekszik, hogy villanycsapás üti meg a rátekinthető szemet.

Senhor Edmund Rio de Janeiroban lakott, egy szabad mulattnőnél, kinek gyönyörűséges lánya volt. Varrásból éltek szegények, a Rua Direita fényes boltjai számára a legfinomabb munkákat készítették, s azonkívül még egy szobát adtak bérbe.

Lizzy még csak a tizenötödik nyarat éli és vidor, mint a gazella, szép, mint hazája lángoló hajnala.

A kigyó vágyik a szép madár után. A delejes szemek megkezdik játékukat, a madárka röpdös, röpdös, és most hatalmukban van! —

Senhor Edmund játszik egy ideig a szép mulatt leánynyal, de azért nem veszi szemelől célját, a meggazdagodást.

Minasba megy az aranykeresőkhöz; Lizzy titokban követi, mint hű ebcskéje; anyja nem engedte volna meg.

Lizzy ás a földben arany és gyémánt után, mignem vir frecesesen gyöngé ujjáiból; naponként ott térdel a folyó partján és mossa az aranyport, éheznek, ruhája szakadozik, mégis odaad minden szem aranyat és gyémántot a szeretett férfiú kezébe. Edmund az aranyon nagy mérvben vásárol őserdőköt és eladja kis részletekben s nagy nyereséggel a bevándorlottaknak. Így néhány év alatt gazdag férfiú lesz — célját elérte.

Visszatér Rióba. Lizzy ismét követi. — Anyja meghalt. Lizzy jól tudja, hogy a leánya miatti bánat vitte sirba. Csendes éjszakában forró könyeket sir, a vétek tudatából — vagy bűnbánatból? — nappal mosolyog.

Senhor Edmund azt mondá, ki nem állhatja a rivást.

Edmund megunt a brazíliai életet, ráunt Lizzyre. Titokban jegyet vált egy Európába menő hajón. Lizzynek nem mondja, hogy el kell válni örökre, mert Lizzy sirna, ő pedig nem szereti a könyeket.

Hanem Lizzy szerelmes szemei a sötétben is látnak, fülei a hangtalanságban is hallanak. Lizzy mindent tud. Nem szól semmit nem is sir; de már el van határozva.

Edmund hajója a nyílt tengeren van. A kormányfedélzeten támaszkodva, mosolyogva néz a mindikább eltűnő szárazföld felé, már, csak kék vonalként látszott a föld, mely anynyi élvezetet, oly gazdagságot nyújtott neki; és az ellökött játéokra is gondolt.

Ej, mit! Lizzy kis ideig sirni fog, aztán majd lesz neki vigasztalója, nem lesz baja, Rio legszebb lányának, — egyébiránt csak mulatt lány ő.

Ekkor forró csókot, égető könyeket érzett kezén:

— Bocsáss meg Senhor, nem tudok nélkülédeni, ne taszítsd el magadtól szegény Lizzyt!

Lizzy addig rejtekben tartózkodott a hajón, mignem lehetetlenségé lön őt visszaküldeni.

Edmund oly férfiú, ki hideg vérrel és gyorsan szokta megfontolni dolgait. — Elve, hogy a megváltozhatatlant el kell tünni.

El van határozva; s végre is, Lizzy itt is jó helyen van, segitheti az unalmat üzni.

A delejes szemek villogtak — szegény madárka!

A hajó francia lévén, végre kiköt Marseille kikötőjében. Az utazók tolongnak a szárazra Edmund elöl. Lizzy követni akarja; ekkor megragadja és visszatartja valaki.

— Lassan gyermekem, te most az enyém vagy, ha jól viseled magad, jó lesz dolgod!

Egy vén franczia, rut, kéjvágyó szemekkel áll mögötte, iratot tartva elhomályosodó szeme elé.

Edmund, a forrón szeretett férfiú eladta a szabad lányt, mint rabszolgáját. Ez sok volt hű szívének. Éles sikoltással kiszabadítja magát és beleugrik a tengerbe. Egy percig fényes hajfürtök usztak a habzó hullámokon, aztán eltűntek örökre. A kigyó elnyelte a madárkát!

M . . . y.

Székelyhölgy dala.

Te paraszt vagy, éu meg székely,
De egünkre egy nap két fel,
Egy eső hull a földünkre,
Mért volnék hát különb mint te?
Ihala!

Bár paraszt a születésed,
De királyi a növéted,
Szobád bár nem ezíra terem,
Az arany is porban terem.
Ihala!

Por volt egykor eredetünk,
Por leszen a végezetünk,
Porba ha vetik a buzát:
Egy helyébe husz magot ad.
Ihala!

Ha paraszt vagy is kedvesem,
Nincs már a ki kinevessen,
Nemesi czim! . . . hitvány gunya,
Ki büszke rá: világ gunyja.
Ihala!

Nem vagy nemednek esuffjára,
S a kényesurfi módjára,
Munkában feltört tenyered,
Ad a nemesnek kenyeret.
Ihala!

Akarmit mond a rossz világ,
Nemesi gög fonnyadt virág . . .
Ki volt, mi volt? így ugy mondja,
Nincs a szívnek arra gondja.
Ihala!

Ha nincs is nemes leveled,
Van becsületes kenyered,
Hajszás tulok munkatársad,
Én leszek a hitestársad.
Ihala.

Főlhivás

a haza lelkes fiaihoz és leányaihoz.

Mivel nemzetek szobrokban örökítik meg nagyjaik emlékeit.

Az ivadékok egymásután öntözgetik a hősök sirjait, koszoruzzák a szentek képeit s mint visszatérő alakjait a mult idők nehéz küzdelmeinek, állítják falaik közé a királyok és bölcsek szobrait.

Ezeknél hevül az utód, itt ébred csodás cselekvésre az erő, mely népek sorsát hordozza.

Hazánk szomorú külviszonyok következtében, eddigelé nem juthatott azon boldog helyzetbe, hogy nagyjaiban saját dicsőségének emelhetett volna szobrokat.

Már virrad azonban e részben is a szabadság szelleme a fölébredt nemzeti öntudatot visszavezeti történelmünk kimagasló embereinek ünnepléséhez.

A honfi-nagyság férfiai, bár lassan, szobrokat nyernek hazánk virányai mindenütt, a hol nagy tettek nyomai láthatók.

Csakis annyira nem terjedhetett a nemzet e kegyelete mindekkorig, hogy lelkesedésének tárgyává teheté vala azon női nagyságok méltó kultusát is, melyeknek a magyar közmívelődés és hazafiuság legáldásosabb dicsőségét köszönheti.

Pedig a nők tisztelete mindig egy nyomon jár valamely nép erkölcsi és kulturai haladottságával, s ott látjuk a férfi erények legdúsabb gyümölcseit, a hol a nők társadalmi állása, szellemük és kedélyük befolyása tette a közéletet virágzóvá.

Hazánk női nagyságai közül meglepő vonásokban magaslik Brunswick Teréz grófhölgy alakja.

Befolyása és cselekvésének arányai a 19. század legnagyobb asszonyai sorába helyezik őt. Ott áll, hol Clotild, hol Sarolta a multban.

Pályája annyival érdekesebb, mivel azon korszakba esik, hol a fejledező nemzeti élet lángeszü vezérekét szült az anyagi és szellemi haladás emelésére közöttünk s mig Széchenyi teremő szelleme óriási alkotásokat hozott, s a hazafiak erősbjei nagy munkákban fáradozva az állami lét biztosítékainak szilárdítását tüzték ki cselekvésük föladatául: addig szerényen, látatlanul egy nagyszivü hölgy alá száll ugyanazon állami lét első tényezőihez, a kisdedekhez, hogy azt biztosan előkészítse oly intézetek alatt, melyekben a nevelés legfontosabb alapfoka gyakoroltatik — s

alapítója lesz a kisdedek megóvásának hazánkban, sőt nagy részben a külföldön is.

E nő Brunswick Teréz volt.

Az általa megindított mű magva volt ama kiválólag hazai intézeti intézményt képző nemzeti kincsnek, mely az ennek terjesztésére alakult egyesület alapelveinek nyomán és a nagy eszmék kifejlésének közös törvényei szerént ma már valóságos alapneveléssé fejlődött s mint ilyen a hazában szembetűnőleg terjed, pártolói és munkásai szaporodnak, hazai törvényhozásunk gondoskodásának tárgyává lőn és legeslegújabbán a külföld jeles szakembereinél is buzdító figyelmet gerjesztvén maga iránt, Poroszország részéről a lemin-tázás szerencsében részesült.

Ennyi eredmény alapos indok azon reményre, hogy hazánk kulturai állapota gazdag virágzásnak nyit utat társadalmi életünk eddig kopár mezején.

Most már ott állunk, Istennek hála, hogy egy oly köznevelési szervezet létesítéséről, mely az ember erőit számba vegye s ezeknek mindenikét öszhangzatosan mivelje (miként ez már az alapnevelésnél történik), a születéssel kezdődjék és korán végződjék, az életet becsesebbé tegye és meghosszabbítsa, a nyomort és bünt elfojtsa, a nemzet természetes szaporodását megtakarítsa és áldását minden gyermekre kiterjessze, a socialis életet előkészítse s tisztán a természet törvényein nyugodjék, mondjuk, ily nevelési szervezet létesítéséről beszélni már ma nem tartatik többé utópiának, nem agyrémnek, hanem csak idő és pénzkérdésnek.

E boldog jövő elősegítése a nagy mű tovább fejtésével ugyan leginkább elérhető, de a küzdelem, melybe az kerül, megkívánja, hogy az uttörő nagy szellemét az utódok megörizhessék, hogy lelkesülhessenek annak eszméi és céljai fölött, melyeket egy emlékszóbor tekintete az unokáknak hirdet.

E cél vezérelte az alapnevelők 1868-ik szeptemberben tartott nagygyűlését, mely kitörő lelkesedéssel fogadván Brunswick Teréz tettekben gazdag életének és művének leírását, az ekkor megjelent könyvben, minthogy ez az ő diszképével együtt lőn neki bemutatva; *) kegyelete lángra gyúlt s

*) Ezen következő czim alatt: „Brunswick Teréz grófhölgynek élete és műve vagyis A közalapnevelésügy multja és jelene hazánkban;

bizva az üdvözült őszinte tisztelőinek meleg részvételében — neki emlékszóbot állittatni határozott és ennek eszközésére saját kebeléből **) egy a részvevőkből kibővitendő bizottságot választott, azon utasítással, hogy eljárásáról ez neki jelentést tegyen.

Ezen bizottságnak — mely az egész szobor-ügy védnökségére Nádasdy Ferencz grófnészül. Zichy Ilona grófhölgy ő méltóságát megnyerni szerencsés volt — alulirt tagjai mély tisztelettel kérik föl ezennel hazánk lelkes fiait és leányait ezen a haza jeleseinek pantheonába beillő Brunswick-szóbor költségeihez szükséges adományok egybegyűjtésére; kegyeskedjenek a mellékelt gyűjtő ívet

Brunswick Teréz nagy diszképével együtt kapható 3 ftért, keménykötésben 3 frt 20 krért Pesten Valero utca 1. szám a. Tisztajövedelmének fele a kisdedovó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesületé. Ezen könyvet dr. Márki József a Népnevelők lapjának nagyérdemű szerkesztője és Steinacker Gusztáv külföldön lakó jeles hazánkfia a Waimári szaklapban, mint tudós nevelészek, igen kedvezőleg bíralták meg.

**) Lásd: Az alapnevelők 1-ső nagygyűlésének évkönyve 25-ik l. — A méltánylás és buzdítás kedves kötelemét véljük teljesíteni köztudomásra hozásával annak, miszerént az első nagygyűlés ritka tevékenységének ezen becses okmányát (melynek ára 50 kr.) az alapnevelésügy némely hő keblű barátai szent buzgalommal terjesztik. Irodalmunk e nemű termékeinek ily meleg pártolása a magyar köznevelődés irányainak helyességét tanusítván, megérdemli de meg is kívánja, hogy megnevezzük ügyünk nevében hálával azokat, akik legalább 5 példányt rendeltek meg s ezek itt következnek:

- Bazsalik Mihály Székes-Fehérvárra 10. —
- Bucher József Egerbe 10. —
- Dapsi Kálmán Losoncra 10. —
- Erdélyi Erzsébet Kerekire 10. —
- Gáborhelyi Endre Rozsnyóra 10. —
- Groman Károly Nagy-Enyedre 10. —
- Havasi Mihály Nagy-Bányára 10. —
- Hatvani Péter Szatmárra 10. —
- Horváth Endre Ó-Kanizsára 10. —
- Kobány Mihály Marm.-Szigetre 10. —
- Kun János Szegedre 10. —
- Nagy József Aradra 10. —
- Olgyay Piroska Pozsonyba 20. —
- Pesko Ferencz Dunaföldvárra 5. —
- Schwarz Gyula Sz.-Fehérvárra 100. —
- Szabó Endre Álmosdra 20. —
- Szabó László Érsekújvárra 10. —
- Székelyi Gábor Berzenczére 10. —
- Szagmeiszter Dániel Újvidékre 20. —
- Turbucz Ferencz Deésre 5. —
- Tóth István Miskolcra 10. —
- Vaszari Kolos Esztergomba 20. —
- Vojtyák Antal pl. Pécsbányára 40. —

A további tömegesebb megrendeléseket szinte közölni fogjuk. A csomagok utánvét mellett küldetnek. Ezen csomagokban küldetik szét. „Az emberi erőnek az alapnevelést meghatározó főbb törvényei“ czimű képlet is, melynek ára 30 kr. Ez minden család szobáját igen hasznosan díszíti.

a beleigtatott névre elfogadni és azt a gyűjtendő pénzzel együtt (sőt a gyűjtés nemsikerülése esetében pusztán magát az ivet is) f. é. auguszt. 1-re az alulirt elnökhöz (Valero utca 1. szám) okvetlen beküldeni; fogadják el egyszersmind már most a meghívást az alapnevelők bekövetkező nagygyűlésére az adakozókkal együtt, hogy a szobor ügyben tovább teendő intézkedés a gyűjtők és adakozók részvételével legyen eszközölhető.

Kelt Pesten, a szoborügyi bizottságnak
1869-i május 12-én tartott ülésében.

Rapos József,

bizottsági elnök

(a kisdedóvó intézeteket Magyarországnban terjesztő egyesület terjeszdjének, képezdijének és példányalapnöveldejének igazgatója.)

Görög Imre,

bizottsági tag
(nevelde-tulajdonos).

Jókai Irma

bizottsági tag
(alapnevelde tulajdonos).

Révai Miklos,

bizottsági jegyző
(lap szerkesztési munkatárs).

Zoványi Mihály,

bizottsági tag
(az „Autonomia“ czimű lap tulajdonos szerkesztője)

Kohányi Sámuel,

bizottsági tag
(alapnevelde-vezérő.)

Göbel János,

bizottsági tag
(alapnevelde-vezérő.)

A hozzám intézett megtisztelő kérelmet szívesen teljesítve a szóban levő ügy védnökségét örömmel fogadom. Kérem mindazokat, a kikhez ezen „Fölhívás“ intézteni fog, hogy üdvözült Brunswick Teréz grófhölgy lehetőleg díszes emlékszojrára adakozni kegyeskedjenek.

Pesten, 1869-i máj. 23-án.

Graf Nádasdy Ferenczné,

született gr. Zichy Ilona.

Pipere-asztal.

Giggaro, a bűvész-orvos újból visszatért a tündérek országából, — hol pár évet töltve, tovább tanulmányozta a pipere-asztalt megillető bűvész tudományát földi hölgyeink viruló koruk és szépségeik oltalmára ugy vélekedvén, hogy nincs, nem lehet kincs e földön, mely becsülendőbb lehetne a viruló kornál és a testi, meg lelki szépségnél.

Ugy van irva ujjolag Giggaro nagy könyvében: hogy a viruló kornak ugyanazon minőségbeni megtartására semmi sem

előnyösebb a május hóban virágzó kerti és mezei növények illatjának és az azokon gyémánt-fényben ragyogó harmat-cseppjeinek élvezésénél.

Törvény az a tündérek országában, hogy midőn a földiek nyugalmas álomba merülve, csendet szereznek a természet külterén, akkor a tündérek mélyebb álmát szerző énekléssel, kora hajnal hasadtával szállnak e földre, itt élvezendők a földieknek szánt május havi növények virágai éltető, élesztő illatját, azok felett játszva és csendesen repkedve, mint a fűszeres mézet szorgalommal gyűjtő méhecskék, testükre szedve a ragyogó friss harmat-cseppjeit, hogy azáltal életfogytiglan virulók, testben és lélekben örökre bájoló szépek maradhassanak.

A mig tehát a földi lények kényelmes alvásaik által viruló koruk, testi és lelki szépségeik megszerzése, megőrzése körül meg bocsáthatlan mulasztást követnek el, az alatt a tündérvilág lényei élénk tevékenységet tanusítanak, maguknak örök életet is szerezve.

Siess, földi lény, élvezni a tündérek szokásos munkásságát, — használd fel a kora hajnalt, mert abban rejlik a viruló kert, a testi és lelki szépséget megőrkítő bűvész-erő.

Dr. GIGGARO neje
az orvosnő.

Vivmányok

— (Alexandriából) apr. 25 én érkezett, haza egy debreczeni magyar nő, ki 2 és félév előtt egy meghívásra indult ki, egyedül pusztán a magyar nyelvre támaszkodva s kiért oda baj nélkül. Időközben bejárta, kálvinista létére, a szent földet, mely által egészen el van ragadtatva. Sokat tud beszélni Óvári Pető, Virágh. stb. Alexandriában élő honfitársainkról.

— r Egy női tudós. Az aixi tudományos facultás mult hó 28-án egy 18 éves leánykát baccalaureatussa avatá fel. A fiatal tudós Sophoklest és Virgilt az eredeti szöveg szerint magyarázá, s latin beköszöntője az ékesszólás valódi remeke vala!

— (Egy dán írónő Magyarországn). Schulez építész hazánkfiának neje Sonderup Anna igen művelt dán nő, s mint H—nk a család egyik ismerősétől értesül, több igen érdekes művel tette nevét ismeretessé a dán irodalomban. 1860-ban kiadta angolországi utazását, majd 1864-ben juttlandi naplóját s több szépirodalmi művet irt, melyek hazájában nagy keletnek és népszerűségnek

örvendenek. E derék nő jelenleg Vajda-Hunyadon tartózkodik férjével, ki nagy erélyvel s ritkaavatottsággal dolgozik a régi vár helyreállításán.

— Az orleansi szüz jubileuma. E hó 8-án ülte meg Orleans városa a hős leány emlékűnnepét. 1429-ik év ugyane napján szabadította meg Jean d' Arc a várost az angolok ostromától. Dupanloup püspök, ki a hős leány kiváló tisztelői közé tartozik s már szentté is akarta volna avattni, nagy lakomával ülte meg a nevezetes napot. A roueni, toursi, bourgesi érsekek, a poitiersi, chalonsi, nancyi, verduni püspökök s még sokan voltak jelen az ünnepélyen, hol egyszersmind Johanna ártatlansága is kimondatott. Szegény leányt papi törvényszék nyilvánította bűnösnek, boszorkánynak, ördöggel czimborászkodónak, püspökök mondták ki rá a máglyahalált, s most püspökök, papok ítélik el társaikat, s állítják régi fényében vissza az orleansi szüz mocsoktalan hirnevét. Az elítélésnél akkor Pierre Cauchon, a beauvaisi püspök elnökölt, most Bonnechose (a jó ügy), a roueni érsek ült az elnöki székben.

— A nők Uj-Yorkban. Uj-Yorkban és környékén az „Uj-Yorki Ujság“ szerint 75,000 asszony és leány él, kik mindnyájan saját kezök munkájára vannak utalva. — Munkabérok 2 dollár 50 cent-től egész 18 dollárig megy hetenkint. Az előbbi összeget a szolgálók kapják (kosztal és szállással együtt), az utóbbit a szerkesztők. A varrónők 15 dollárt; a papírskatulyák és papirgallérok készítői 5 dollárt; a rajzolók 12 dollárt; az ujság-csomagolók és másolók 6 dollárt; könyvkötő-, szedő-, távirász és fametszők 10 dollárt; a levélboríték- és krinolin-készítők, virág-bokréta-csinálók, szabónők, piperészek és napernyő-készítők 7 dollárt; virágcsinálók, könyvvezetők és könyvbefűzők, prémvarró, hajfodorító, kalapcsináló, fényképész, ezüst-csiszoló és játékszer-készítők 8 dollárt; ékszerész és lábbeli-készítők 9 dollárt kapnak hetenkint. A nőorvosok száma az Egyesült Államokban, miként általánosan tudva van, igen nagy. Grant elnök nem régen sok nőpostamestert nevezett ki, és így az ipar és tudomány majd minden ágában szerepelni látjuk a nőket.

Kandiságok.

— (A pápánál) e hó folytán 300 hölgy is tisztelkedett, mind főranguk. Intette őket,

hogy a társadalom zaja közt is lehet istenesen élni, végül megáldotta.

— A nők játékszenvedélyéről sokat irtak már, most ujlag ily szenvedélyes játék-matadorról szólnak a külföldi lapok, ki éjt s napot egygyé téve alig mozdul a kártyától. Ez a bájos Suwaroff hercegné, ki a monacoi játékbankot folytonos szerencséjével majdnem tönkre téve, s mostanáig összesen 627,000 francot nyert.

— Csak Grant rokona legyen! így hangzik egy amerikai lapban miss Sarah ajánlata, ki férjhez akar menni s egyebet nem is kíván férjétől, csak hogy Grant tábornoknak, az amerikai köztársaság elnökének, bármi távolról rokona legyen. A hölgy — mint maga mondja — szép, gazdag s előkelő, hanem az a rögeszméje, hogy meg nem hal addig, míg Grant elnököt „oncle“jának nem mondhatja.

— A kik varrnak, azokra néz mindenestre érdekes a figyelmeztetés, melyet egy francia-lapban olvasunk a varró selym vonatkozólag. Alig van nő, ki varrás közben a selyemszál végét szájába ne venné, holott be van bizonyítva, hogy ez által a selyemből tizenhét percet óloméleg fejlik ki, mely mérges hatással van a tüdőre. Németország Belgium, Franciaország legtöbb selyemgyárában ólomsavval keverik a selymet, hogy súlyosabb legyen, a károkkal természetesen nem törődnek, mit e nyereszkeskedés által okoznak. Sok fiatal leány hervadhatott már el így, a nélkül, hogy csak sejtette volna is, minek tulajdonítsa halványságát, lassú hervadását.

— Különös Péterfillér. A pápa ötven éves jubileumára mindenünnen drága és értékes ajándékokat küldtek Rómába. Grázból is sok értékes küldemény érkezett, sok szép felirattal, mely ő szentsége szemeiből könyeket fakasztott. Egyik küldemény különösen kiváló szorgalommal volt összecsomagolva. A nuncius szive nem is sejtette a bontás alkalmával, mily nagyszerű ajándékkal lepheti meg az egyház fejedelmét; Péter-fillérekre, gyémánt ékességekre, drágakövekre, aranyakra igen, hanem egy szál fehér kaméliára éppen nem gondolt. Egy szép grázi német leány küldte. Mint mondá, maga ápolta s hódoló tisztelete jeléül ajánlja ő szentségének. A nuncius néma lett, hanem a pápa szives viszonzásul áldását küldte az egy szál kaméliasért.